

til den polytechniske Anstalt, ja, maaskee endog den saakaldte Kantussexamen vil kunne afflaffes, naar Bedkommende har underkastet sig den mathematisk-naturvidenskabelige Examen, men med disse Examina er Forholdet dog et andet. Den sidstnævnte lille Examen er egentlig kun at betragte som en Deel af den medicinske Examen, men ikke som en blot Forberedelse dertil.

På de øvrige Fag, som ere nævnte i § 4, er der et enkelt, der er blevet bibeholdt paa samme Maade som hidtil, skjøndt der vistnok turde være Anledning til at tage under nærmere Overveelse, hvorvidt det bør bibeholdes, eller ialfald, hvilken Stilling det bør have; det er Religion. Naar Skolen, hvad jeg haaber og antager vil blive Tilfældet, bliver indskrænket til Alderen fra det 14de til det 18de Aar, og naar den altsaa begynder efter Confirmationaalderen, maa det siges, at den ikke har nogenjombestemt Opgave at udføre med Hensyn til Religionen. Nævnlig maa det siges, at den vilde begaae den samme Feil, som der nu begaaes ved Religionsundervisningen i de lærde Skoler, dersom den vilde give sig til at meddele enten en dogmatisk Undervisning eller en Undervisning i det nye Testamente i Grundsproget eller et hvilketjombestemt andet Brudstykke af Theologien, en Feil, der er nedarvet fra den Tid, da Theologien spillede en aldeles afgjørende og væsentlig Rolle i hele vort Skolevæsen ved Siden af Latin. Det er en ligesaa stor Feil fra Skolens som fra det Religøses Standpunkt, at dette Fag bibeholdes. Skolen har ingen Brug for det som Middel til Aandsudvikling, og fra et retligst Standpunkt maa det sikkert siges, at, om end al Gjerning ved Skolen ligesom i alle andre Livsforhold bør skee i Gud, følger ingenkunde deraf, at Skolen bør gjøre Religionen til et selvstændigt Færefag, thi derved udsætter den sig for at trivialisere dette Forhold og at nedbryde, hvor den tværtimod bør, ikke opbygge, men beskytte.

Da flere af de Punkter, jeg kunde være tilbøielig til at omtale, som sagt ere fremhævede af andre Talere og særlig af den ærede sidste Taler samt af det ærede Medlem

for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bosjen), skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger.

S. C. D. Müller: Der eksisterer i flere af Europas parlamentariske Forsamlinger den Skik, at, naar man indtegner sig som Taler til 1ste Behandling, skal man bestemt indtegne sig for eller imod Loven. Jeg har tænkt en Deel ved Forhandlingerne idag og igaar, om det ikke kunde være ønskeligt, at vi her havde samme Skik, om ikke vore Forhandlinger vilde blive en lille Smule klarere, naar det i Forveien bestemt skulde erklæres, om man vil tale for eller imod Loven. Der er vistnok rigtig Beilighed til endda at komme ind paa det Almindelige, men paa den anden Side er jeg glad over, at denne Skik, hvor god den end kan være, ikke eksisterer hos os, da jeg gjerne haade vil tale meget stærkt for Loven, men ogsaa i enkelte Punkter er imod den. I det jeg vil tale for Loven, vil jeg tillade mig, da Modstanden imod den væsentlig har støttet sig paa visse enkelte Punkter, først at henvende mig til disse enkelte Punkter og tillade mig at stille nogle forskjellige Betragtninger frem af de Hovedpunkter, som flere af Modstanderne mod Loven have fremsat. — Det anføres først som en stor Feil ved Loven, at den har villet indføre en forbedret Undervisning i 2 fideordnede Cursus ved samme Skole. Der er indvendt mange forskjellige Ting mod Loven, men jeg vil ærlig tilstaae, at af alle de Indvendinger, der ere fremsatte imod den, synes denne mig at være den forunderligste. Man maa dog i denne Henseende huske paa, at Danmark har gjort en dyreføbt Erfaring med Realskolen i Aarhus. Der havde man 2 fideordnede Skoler, og det viste sig, at som 2 selvstændige Skoler gik det ikke, men naar man knyttede dem ved Siden af hinanden, saa gik det derimod ret godt. Dernæst have vi den Erfaring fra Kjøbenhavns private Skoler, at ingen Skole her kan gaae alene i den ene Retning uden tillige at være stærkt funderet med Legater; ikkun da kan den holde sig som udelukkende Real- eller som udelukkende Latinskole. Man seer efterhaanden de ældre